

Nampalpuwan ji Vojong

Idi ja-an jit tagu un masibilisasyunan kin makristyanuwan, awad jat tagu un inggaw hitun Tavyalayan, Jukligan kan Vyalangaw. Kit naragsak ja gapu ta manguma ja kad, napiya jajit mula ja. Kit na-id nakadisdisturbuwan a tay naragsak jan tagu. Napintas tunus ja.

Ot hajit osan al-algaw... ngim awad tagu un... inggaw mit jat tagu un man-asawa un haja Lammawon kan Lawijing. Kit si Lawijing, napintas a vuvya-i un asawan Lammawon. Kit naragsak ja lattan a nga man-asawa gapu ta manjuwajuwa ja mit. Umoy ja kad masiput, juwa ja. Umoy jas jin uma ja, manjuwa ja tay gagangay ji man-asawa nga mantintinnulung makwa. Ngim dakis ta inggaw osan lalaki ustun Vyalangaw un mangngajan Givyayan kit nas-oman na si Lawijing. Ot kankannayun nan... Nu umayaw kad si Lammawon, umoy ud Givyayan ilan si Lawijing.

Osan al-algaw, ummoy si Lammawon hit uma ja. Ot man-otap man hi igaw jas tun Tavyalayan, tay uma payon ji, na-ila nan nalpu si Givyayan hin voloy ja. Ot awad jit suspitsa na ngim adsana jija majatong. Ta hat piya-on na kuma, jatngon na jijan juwa kad patayon na jijan juwa. A ngim agsan na jija majatong. Ngim adji latta jit suspitsa na. Aji kad si-issi-imon na latta jija.

Ot malagip jajit tagu un umoy manalop. Hatun salop hitun savyangan Jukligan gamin, nansina-an ji janum – mangoy tun sagud nas tun jaja-an a Vyalvyalasang kin mangoy situn kapon Kilkilosan ji osan, hi nokan ji janum. Ot nantutulag ja kanun manalop. Kit ti usaron ja nga manalop idi, nila-it, ta la-iton ja jit avya kan ja katila kad siyad manpita ja si salop ta aji na mavuluvuy kin malasun makus-itan salop nu siya ji jin usaron ja.

Kit amin ja kanu un pamilya, tunggal pamilya awad ja, manla-it ja nga siyad usaron ja un manpitas jit salop ta payot nu makus-itan jit salpon ja un ayus jijit janum. Makus-itan kad jit salop ja, amod kanu jin lamos a tay idi pay la-ing kit na-id ud man-usar si linti, na-id man-usal hi palsuk, na-id man-usal si *cyanide* ta paspasig a *natural* amin jin mangusar jas noka.

Aji kad aju jit vogas jit salop ja. Aju jin na-al-an jit tagu. Ot umoy kanun Lammawon inawis si Givyayan. “Umoy ta ha adjin ayasan ta amod ja man. Ita pokalon jit jakolan a jalumpipinas,” kan ja kanu, ay, kana kanu. Ot naawis si Givyayan. Ta ammum tagus jit

navilog ja. Uray nu jajakkoḷ a vyatu, mavyalin jan pokalon. Ot pokalon ja kanu man jit jakolan a vyatun hiyaji, apu, kama kanus lumwag jit nokan jit palilong kan ja igat a ta sumanitsit ja. Ot hat nan-ikwa-an ja kanu, hajit jakol a vukos un linaga ja mit la-ing a hajin man-ikwa-an ja si jujun nu timpun ji jujun. Ot napnu kanu jit jakol a vukos, a... jakol a kuḷung. Ot majamjama kad hiji, inavngan kanun Lammawon si Givyayan. Ot natoy si Givyayan ot kinpas na jit kuwa na, jit utin na, ot inla-uk na hit palilong. Ot manalan kanu.

Jumatong kanus jin voḷoy ja. “Alam tun.... Ay, vaḷvaḷam nat noka ta itipoy nu,” kana kanu si asawa na. Ot vaḷvaḷan kanu man Lawijing, “May ya, ngam pay tun....Nangal-am hitu?” kana kanu.

“Pay-am man jullawon nat a ka si iningsa-am,” kan kanu Lammawon.

So, aji na on tinumtumling hi Lawijing tay... ta ti hajit nokan Lawijing, nasukalan na jija ngim asana la-ing ud majatong jijan juwa.

Ot manipod hijit on, nandidiprensiya on tun Tavyalayan kan Vyalangaw, Jukligan gapu ta pinatoy na mit si Givyayan. Ot makwa on jit tinnakaw ji manuk, tinnakaw ji asu, amin a voḷok, uray luwang mantitinnakaw ja payon.

Ot mapnga kad jajit lallakay hiji, nantutulag ja. “Kaman agay hitu tun mangwa taku. May yan jumakojakol tun prublima. Ituyas takun lawa un manpapatoy,” kan ja kanu. Ot aji kad hajin inikwa kanu ija man-a-avtan, hajin wangwang payon Jukligan, ta kamaga, vian-og jin janum.

Ot mantintinnukkoḷ kanu jajit annat a, nansupang un nakasagana jajin say-ang kan ja gaman kan ja kalasag. Kit gapu ta hatun Lawijing, asana ka-uwayon mangila si matoy a tagu, nanlavus kanus Lawijing ot nanodjak hit gawa ja.

“Sakon na patoyon yu ta sakon gapu na,” kan ja na kanu, kan kanu Lawijing. Ngim hajit mamalong-ag nakaniyaw ja. Ma-ila ja kad jin manlavus a vuvya-i un ma-iyaspuḷ a ma-ila ja, kaniyawon jan unay.

Ot man-ugud jajit mamalong-ag. “Agsan taku ituluy ta malaw-an taku. Kaniyaw,” kan ja kanu ot: “Mantutulag taku ta asi takun nu kasin, ma-avus juwan lawas,” kan ja kanu. Ot nansisina ja on a. Ot si Lammawon kan Lawijing kaysan ja pay voloy ja.

Hajit on, janjanin majatnganan jit timpu un ija umvos manpapatoyan, nanbut-in kanu ji osan vuvya-i nga *outspoken* nga mangngajan Anjayaw. Hi Anjayaw a awi a. Tay hatun Tavyalayan kan Jukligan mit, inggana Vyalangaw osjit jaja-an nga Anjayaw daydiay. Ot man-ugud kanu Anjayaw: “Aji taku manpapatoy, ta awni kad nu manpapatoy taku, jitaku mit la-ing man-i-innamin. Amma-an yu kad ilan. Amma-an yun panunoton. Arigluwon taku,” kana kanus jajit ujum a mamalong-ag ot nalyad jat nansupasupang a malong-ag.

“Ot ma-an-anun jit manuk un natakaw nu?” kan kad jit osa.

“Sakon nantakaw,” kan pay ji osa tay na-id mantulis jit.

Ot hat nangnangwa ja on, nantutulag ja nga inpangatan Anjayaw. “Hanat manuk a tinakaw nu, ipaulim, patun-ujam hi osan manuk, manpalti ka osan manuk hi kanon janat man-ilintog. Kit nu volok jin tinakaw nu, ipa-ulim jit volok, patun-ujam hi osan volok, manpalti ka osan volok ta kanon janat man-ilintog. Kit nu luwang jit tinakaw nu, ipa-ulim jit tinakaw nu, patun-ujam ha osan luwang, asi ka manpalti ka si on luwang a kanon janat man-ilintog,” kan ja kanu.

Ot hajit on, hajit ujum: “Ma an-anon Givyayan a natoy nu?” kan ja kanu.

“Hanat kad, jusa-on taku a si Lammawon,” kan ja. Ot siya jin amin a gapuwanan ja Lammawon a man-asawa, kaysan si jusa. Isud gapu na nga kaysan ja si ujum a lugar. Nanañan jas tun kapon ud Pattikyan ot siyad ininggawan jad jaya nad Pantikyan, mangngajan Tulgaw.

Ot hiya ji jin gapu na un siyad luglugin ji pannaka-ilinlintog jin ma-ipanggop si nakavasul sin vojong. Tay uray nu hajin pagtan ji vojong, siya payon mit an innala ja jit lintog a hiyaji. Ot siyaji jin gapugapun ji vojong ustun Vanaw. Ot siya jin mamatiyan ji tagu nga Vyanaw jin nangilugi hin vojong nga nanwalawalas on partiparti nas tun Kalinga inggana Mountain Province inggana sin Abra tay na-id asan ja vinodngan. Vojong ja kad sin

Mountain Province, siya payon a hajin pagta kad suruton ja jit kingwan ud, kingwan ji ummun-una nga inpangatan ud Anjayaw nga siya ji jin kopya na nu kas pangarigan nu awad maillaju. Nga siya ji mit la-ing jit suruton jin lintog ji pagta inggana sin satun.

Recorded on December 4–5, 2006, in Kalinga, Philippines

Oral account by Barcelon Panabang

Transcription and Translation by Scott M. Saboy & Lawrence A. Reid

Assisted by Warren Panabang

Recorded and supervised by Michiyo Yoneno-Reyes

<http://www.ioc.u-tokyo.ac.jp/~yoneno/database.html>